

Nowy

Kurier Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Środa, dnia 26 maja 1915 r.

Redakcja i administracja „Nowego Kurjera Łódzkiego” mieści się przy ul. Zachodniej № 37.

Interesowani do redakcji zgłaszać się mogą od 11 pół do 3 po poł. i od 6 do 7 wiecz.

Administracja otwarta od 8 rano do 7 wiecz.

Adres telegraficzny „Łódź-Kurier”.

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie rb. 3, półrocznia rb., 3, miesięcznie kop. 50.

Za odnośnienie do domu lub przesyłką pocztową dolicza się 20 kop. miesięcznie.

Za przesyłkę zagranicą dolicza się 60 kop. miesięcznie.

Zmiana adresu 20 kop.

Telefon Nr. 253.

Cena ogłoszeń: 1-sza strona 50 kop. za wiersz lub jego miejsce, następane 30 k., nekrologi i reklamy 20 k., ogłoszenia zwyrodnia 10 k., ogłoszenia drobne 2 k. za wiersz.

Ogłoszenia za najmniejszą 1-szą stroną 50 kop., reklamy po 20 kop. zwyrodnia 12 kop. za wiersz lub jego miejsce w tekście 75 kop.

Manuskryptów nadesłanych redakcja nie zwraca, za artykuły z góry ceną, honorariów administracja wypłacać nie będzie.

Ongi z dziś.

„Cokolwiek stanowi szczęśliwość szczególną człowieka—zdrowie, cnota i obyczaje, rozsądek pewny, dobry rząd domowy, miłość, przyjaźń i szacunek w drugich; cokolwiek składa szczęśliwość publiczną—równa i najściślejsza sprawiedliwość, cnoty obywatelskie, niepodległość w zdaniu, szlachetność myśli i postępów, szanowanie jako najświętszej własności cudzej; to wszystko jest rzeczą edukacji i celem starań nauczyciela.”

Tak przed stu trzydziestu (z okładem) laty określa obowiązek nauczyciela wyjątek z Ustaw Komisji Edukacyjnej. Przypnieć musimy, że choć dziś rzekomo znacznie naprzód posunęliśmy się w pojmowaniu i ocenianiu wpływu, jaki praca pedagogiczna wywierać może na losy społeczeństwa—nie mogliśmy już chyba nie dodać do tych kilkunastu słów jednych a zwielżył, które obejmują całokształt życia zarówno indywidualnego jak i masowego.

Oddają one w ręce wychowawców całą „szczęśliwość szczególną” i całą „szczęśliwość publiczną”, a więc wszystko, co ma stanowić o losie człowieka, o jego roli wśród ogółu—wszelkie bogactwa, wszelkie zasoby fizyczne i duchowe, które on ma z sobą zabrać w życie i z których ma sobie wykucć zbroję przeciwko złej doli.

Niepospolicie wysoko stawiać musieli zawód nauczycieli ci ludzie, którzy takie zadanie na barki wychowawców wzięli! Ale też z drugiej strony niepospolicie wysokie wymagania stawiali im także! Posłuchajmy co dalej mówi „Ustawa”:

„Trzeba nauczycielowi jasnie widzieć rzeczy, znać grunt człowieka, skłonności, namiętności, pojętność każdemu wiekowi właściwą, związek umiejętności ludzkich. Trzeba być czułym, nienaruszonym, sprawiedliwym, gorliwym o dobro pospolite ludzi, i szczególnie swoich uczniów.”

Innymi słowy: jako pedagog, nauczyciel musi być głębokim psychologiem, a jako człowiek—człowiekiem bez zarzutu. Tak to pojmowali swoje stanowisko nauczyciele z przed stu trzydziestu laty.

Dziś, o! zapewne, niktby nie ośmielił się wyrazem tym zaprzeczyć słuszności, niktby nie ośmielił się powiedzieć, że choć jedno słowo jest tu zbyt czyste—a jednak, czy to złudzenie czy prawda—nie wiem.

lecz zdaje mi się, iż jeśli w teorii skala wymagań pozostała ta sama, co w praktyce obniżyła się wielce. Dzieje się to może niepostrzeżenie, bezwiednie, mimowolnie, a może wskutek zgubnej ideologii rozkładowej; misjonarzy „dwugroszowych”, lub też wskutek zmienionych na gorsze warunków życia, przede wszystkim warunków materialnych, które zmuszają tysiące niepowołanych iść się pracy wychowawczej dla bytu, a tysiącom powołanych odbierają możliwość poświęcenia się zawodowi swemu z całego serca, bez jałowej, gnębjącej, upokarzającej, walki o chleb powszedni.

Dzieje się to zaś szczególnie—wśród kobiet. Tak, i powiedzmy to szczerze, zaledwie może jedna na dziesięć z pośród nauczycielek bierze to powołanie swoje na serjo, i zdaje sobie sprawę z całego ogromu swej nauczycielskiej odpowiedzialności. A nauczycielek z każdym dniem przybywa bez miary!

Rekrutują się one z młodzieńskich, świeżo „skończonych” ubogich pensjonarek, które na drugi dzień po otrzymaniu patentu występują w roli wychowawczyń—z majątnych rozbawionych panien, dla których parę godzin lekcji dziennie to—„pour passe de temps”, jakieś urozmaicenie próżniaczego życia a zarazem pewien dochodek na piękniejszy kapelusz lub parasolkę, wreszcie ze wszystkich tych kobiet, które nie posiadając fachowego uzdolnienia w żadnym kierunku, zmuszone są jakimkolwiek bądź sposobem zarabiać na życie.

Wszystkie te przygodne pracownice po kilku latach pracy, o ile nie wyjdą za mąż, lub zniechęcone nie rzucą pedagogii dla jakiegokolwiek „innej gałęzi przemysłu”, wyrabiają się na tak zwane rutynowane nauczycielki które umieją dobrze swój przedmiot w danym zakresie, znają różne metody i podręczniki, a dzięki dłuższej wprawie dochodzą do pewnego wyćwiczenia w swoim zawodzie. I na tem—niestety—najczęściej koniec.

O jakimkolwiek posłannictwie, o szerszym powołaniu, o ukośnieniu swej pracy—mowy niema. Kładą w zajęcie swe wiele umiejętności, wiele trudu, zmęczenia, wiele wreszcie czasem dobrej woli, lecz z wyjątkiem nielicznej garstki szczerze powołanych, duszy swej własnej kładą w to nie umieją i nie mają ochoty.

A jednak wśród kobiet nauczy-

cielki kiedyś było wiele takich postaci, takich typów, które uosabiały ów ideał, zamieszczony w słowach „Ustawy”. Mieliśmy taką Krakówką, taką Zaleską, a przede wszystkim cudną, świetlaną postać Narcyzy Zmichowskiej.

Marek Lech.

Wokół wojny.

Stanowisko Grecji.

Pisma, bliżej stojące u rządu, zaznaczają, że stanowisko neutralne Grecji nie ulegnie zmianie wskutek interwencji Włoch.

Sztab generalny włoski jedzie na front.

Z Lugano donoszą pod datą 24 b. m. Wczoraj wieczorem opuścił sztab generalny włoski Rzym. Prezydent ministrów Salandra towarzyszył szefowi sztabu, generalnego Cadornie do dworca.

Przemówienie hr. Turyna do wojsk.

W Medjolanie wygłosił hr. Turyn przemówienie do wyruszających żołnierzy. Przypominał im, że w Trójście i Trydencie czekały setki tysięcy Włochów na wyzwolenie od odwiecznego wroga. W rękach żołnierzy włoskich leży honor Włoch. Mówca wyrażał nadzieję, że sztandary pułkowa, które, nigdy nie widziały klęski, okryją się nową chwałą.

Komendant burmistrz Verony nawoływał ludność do zachowania zimnej krwi, gdyby się nad miastem ukazał lotnicy. Całe miasto udekorowano flagami.

Pożyczka włoska w Anglii.

„Tribuna” donosi, że gabinet włoski omawiał nowy projekt pożyczki w Anglii. Pożyczka wojenna ma być taką, aby starczyć mogła na dłuższe prowadzenie wojny. Ministerjum poczty i telegrafu obwieszcza, że komunikacja z Austro-Węgrami jest przerwana.

Robotnicy włoscy przeciw wojnie.

„Avanti” organ naczelny socjal-demokracji włoskiej, zamieszczył nową płomienną odezwę dowództwa partyjnego, w której zaznacza, że nie zgadza się na wojnę. Obowiązkiem Włoch w tej chwili było pośredniczyć między wolejącymi państwami, zamiast interwenjować. Dzięki temu uzyskałyby Włochy w całym świecie lepsze imię.

W Wenecji rzucili się robotnicy i ich żony na demonstrujących nacjonalistów i odebrali im sztandary.

„Avanti” piętnuje prowadzoną przez pisma hecę antymiecką. „Giornale d'Italia” i jej towarzysze—pisze „Avanti” na szpaltach swych urządził prawdziwą naganę na ludzi,

siejac wokół nienawiści i podejrzenia. Tego rodzaju postępowanie zmusić może do zastosowania represji wobec przebywających w Niemczech Włochów. Rząd włoski dobrze uczyni, jeżeli położy kres temu idiotycznemu prześladowaniu Niemców.

Zycie.

Kwiatami wiosną osypana
Cała się w słońcu srebrzy, biel,
Radośnie wiosną zadumana,
Do stóp mi białe płatki ścieli.
Jak panna młoda, zapłoniona
Wysmukła, jasna wiosna stoi,
W słońcu miłośnie zapatrzona
Mroku się ciemnej nocy boi.
O świecie oczy swe przeciera,
Odswieżne, jasne kładzie szaty:
W śnieżną biel, korali się przybiera,
W puszyste, miękkie, cudne kwiaty.
Złocistym słońcem całowana
Do życia swe wyciąga liście,
Młodością swą, wiosną pijaną
Z wiatrem śmieje się srebrzyście.
Tam rosną białe jej ramiona,
Gdzie wojną ziemia jeszcze krwawi,
Gdzie w dali echo walki kona,
Gdzie się mogiła bratnia łzawi.
Gdzie bohaterów płaczą groby,
Gdzie krzywda niszczy—żre do-
[szczętnie,
Tam życie wschodzi wśród żałoby
I słońce świeci obojętnie.

Halina Monicówna.

Rosjanie w Przemyslu.

Korespondent biura prasowego pisze w „Woss. Zeitung”:

Aczkolwiek Przemysł znajduje się jeszcze w rękach rosyjskich, można sobie odtworzyć dokładny obraz stosunków, panujących w twierdzy, od czasu opanowania jej przez Rosjan. Przed bitwą galicyjską usunięto z Przemysła całą ludność żydowską, która musiała udać się do wschodniej Galicji.

Lwów, Jarosław i Sanok stały się centrami ewakuacyjnymi.

W Jarosławiu miałem sposobność mówić z kilkoma z tych ludzi. Był między nimi pewien żołnierz austro-węgierski, który po upadku twierdzy zjął mundur wojskowy i chował się wśród swojej rodziny. Z ich zeznań podaje następujące szczegóły ciekawe:

Po poddaniu twierdzy, co nastąpiło zrana, wszedł o godz. 8 i pół pierwszy patrol kozacki. Rozpoczęły się rabunki, jednak kozacy, którzy w tych wykroczeniach brali udział, zostali ciężko ukarani, kilku nawet rozstrzelano. Tego samego dnia ukazały się ogłoszenia które zapowiadały, że zaprowiantowanie bierze na siebie rosyjski Czerwony Krzyż i towarzystwa dobroczynne. Następnie przybyły wozy z prowiantami. Rosyjscy kupcy, którzy niebawem zjechali do miasta, również dostarczali dużo żywności.

Komendantem twierdzy był mianowany generał Artamanow, komendantem miasta pułkownik Kijakow z

Napadu Włoch. Posel państwowy Bugatto wywodzi w „Ecco del Littorale“, jak Włochy odkryły niezatartą hańbę naród włoski. Włosi austrjacy przeklinają, postąpienie Włoch. Dzienniki czeskie porównują nową wojnę z rozbojczym napadem jednego z bohaterów Abruzzów.

Udział Włoch w akcji przeciw Dardanelom.

ATENY, 24 maja. — „Hestia“ do-wiadytuje się z rzekomo wiarogodnego źródła, że udział Włoch w akcji przeciw Dardanelom ograniczy się narazie do wysłania 40 tysięcy żołnierzy i małej eskadry. Flota włoska będzie działała między Adryaty-

kiem a morzem Śródziemnym. Łodzie podwodne prawdopodobnie rozpoczną akcję przeciw Poli. Następnie oddziały wojsk włoskich podążą przez Czarnogórkę w celu opanowania Cattaro i wzmocnienia frontu czarnogórskiego przeciw Dalmacji.

Stanowisko Rumunii.

BUKARESZT. Prasa sprzyjająca koalicji; usiłuje co godzinę wzbudzać wśród publiczności sensację z wiadomościami o wystąpieniu Włoch przeciw Niemcom, Austro-Węgrom i Turcji, usiłując przedstawić przyszłość sprzymierzeńców centralnych w najczerniejszych barwach.

Natomiast zachowanie się rządu jest bardzo spokojne.

Z wiarogodnego źródła komunikują, że zachowanie się rządu nie ulegnie zmianie przez występienie Włoch iż rząd dbać będzie tylko o interesy Rumunii.

Dla Niemców w Galicji.

LIPSK, 24 maja. Aby zapobiedz wielkiej nędzy w posiadłościach niemieckich w Galicji i na Bukowinie, kanclerz Rzeszy przeznaczył wydziałowi w Lipsku dla potrzebujących pomocy Niemców w Galicji i na Bukowinie 20,000 koron.

Choroba króla greckiego.

ATENY 23 maja. Wczoraj stwierdzono podniesienie się temperatury u króla greckiego do 39,8, o szóstej

wieczór temperatura wynosiła 39,6. Wśród ludności panuje wielkie zdenerwowanie z powodu pogorszenia się stanu zdrowia króla Konstantego. We wszystkich cerkwiach nakazano modły za zdrowie króla.

ATENY, 24 maja. Temperatura króla wynosiła dziś 38,1. Powołano z Berlina profesora Krausa.

Zawiadomienie.

Chrześcijańska pracownia krawiecka przyjmuje wszelkie obstalunki tanio. Pranie i prasowanie garnituru 50 kop. Piotrkowska 155 front, Franciszek Klinowski. 4-1

Dom Koncertowy w czwartek, d. 27 maja 1915 r. Dom Koncertowy

Dzielnia 18.

Dzielnia 18.

Wielki Koncert Brandta

Profesor Alfens Brandt (skrzypce) ze współudziałem pp. prof. T. Mazurkiewicza (fortepian), prof. G. Teschnera (wiolonczela), p. Porsche (soprano), oraz pp. Lechowskiego (skrzypce) i Hohermana (alt).

Początek o godz. 6 pp. Sprzedaż biletów w firmie Frydberg i Koc, Piotrkowska 90. Program zawiera kompozycje Beethovena, Chopina, Lalo, Hubay'a Teschnera i in. r3244-1

ROSYJSKIE PAPIEROSY

Gabinet, Triumf i inne) oraz tytonie; krajowe i zagraniczne, jak również machorkę poleca S NOWINSKI Piotrkowska 145 (sklep w podwórzu, prawa oficyna ostatnie wejście). Uwaga: tanio tytoni od 10 k papierosy od 30 kop. 100 szt. 578-10

Zgubiono

ZEGAREK

męski srebrny, pamiątkowy na ul. Piotrkowskiej lub w kinematografie „Casino“ Łaskawy znalazca zechce zwrócić za wynagrodzeniem do administracji „Kurjera“, Zachodnia 37. 582

Kiosk przy kościele

św. Stanisława Kostki poleca Wielobnym księżom gustowne

Pamiętki do pierwszej komunji św.

oraz medaljonki - szkaplerze. Mieszkanie prywatne: ulica Piotrkowska 261, I. Opieczyński 604-3

BIURO UNION

w Łodzi, Piotrkowska 92. Prośby i podania

do urzędów: Komendantury, Prezydium policji, o wypłatę za rekwizycję wojskową, wyrządzone szkody, do sądów cywilnych i wojskowych, jak również tłumaczenie dokumentów. Kierownikami biura są prawnik i redaktor. 257-3

MLEKA

w większych ilościach z dworów koźmi poszukuje: Warszawskie Ziemiańskie T-wo Mleczarskie, Spacerowa 29. 3

Zęby sztuczne

dla reklamy wyjątkowo tanio a nawet bezpłatnie nabyć można u dentysty, Piotrkowska 83

Tanio i szybko

uskuteczna wywożenie śmietników. Zakład „Hygiena“, ul. Główna 47 m. 11. 625-3

STARSZY FELCZER D. GLÜCKSMAN, Cegielińska 41 załatwia wszelkie opatrunki chirurgiczne. Masaż. Szczepienie ospy po 20 kop., codziennie od godz. 8 do 10-jej rano. 8238-15

akuszerka masażystka z dyplomem Cesarskiej Akademii medycznej w Piotrogródzie praktykująca 20 lat. przyjmuje masaż porody rozwinięta biustu. Andrzeja 39, m. 10 od 12-5. Odpowiedzi na listy.

Ogłoszenia drobne:

A.A. Meble sprzedam bardzo tanio mało używane były zaraz. Mikołajewska 40 m 2 558-3
A.A. Meble różnej kilku pokojów sprzedam bardzo tanio. Karola 8-10 350-10
A. Wyprowadzam jak najtaniej byle zaraz różne meble z kilku pokojów mało używane. Promenada 37-5, przy Andrzeja. 584-3
A. Kuszerka st. strażak Brzezińska 39, przyjmuje chore panie, udziela poradz. 609-3
Bardzo tanio sprzedam meble, maszynę i lampę elektryczną. Główna 16 m 3, front 1-sze piętro. 2
Kupię kożę dojną dobrej rasy za przystępną cenę. Adresy z podaniem ceny składam w administracji „N. Kurjera Łódzkiego“ Zachodnia 37.
Kucharczyk Wacław Naorniakowski i Roman Kamiński, niech się zgłoszą na ul. Nawrot 53, sklep spożywczy. 592-2

Niniejszym podajemy do wiadomości, że całkowitą świeżą produkcję chlorku, sody kaustycznej i karbidu sprzedaliśmy W-mu M. Jüngsterowi, Krótka 12 w Łodzi. Akcyjne Tow. „Elektryczność“ Zakłady Elektrochemiczne w Zabkowicach podp. Dyrektor Jaworski. Powołując się na powyższe ogłoszenie, zawiadamiam Sz. Publiczność, że zaopatrzyłem skład swój w chlorek (świeżego wyrobu) jak również powyższymi artykułami i z wszelkimi zamówieniami proszę się zwracać do mnie. Wszystkie artykuły sprzedaje po cenie fabrycznej Z poważaniem M. Jüngster ulica Krótka Nr. 12.

Łódź sztuczny sprzedaje po 20 kop. za pud na miejscu, bez odstawy ŁÓDZKA RZEŹNIA MIEJSKA ul. Inżynierska 1.

Kupię zaraz MASZYNE do pisania systemu „Orzel“ (Adler). Oferty składać sub „A. 4“ Biuro Dzienników „Promień“, Piotrkowska 81. 589

Ważne dla wszystkich pozostałe produkty żywe jako to: Groch, fasolę, ryż, mąkę, różną kaszę, sól, cukier, tarynę, wysprzemy tanio! Piotrkowska 145 m. 34. 616-3

Kupię do siewu kilka korcy owsa i seradeli Adresy z podaniem ceny zostawić w administracji „Now. Kurjera Łódzkiego“ Zachodnia 37. 4457-0

Kursy Handlowe Stanisława Lipińskiego Piotrkowska 157. Wykłady na letniej grupie rozpoczęte. Lektje w poniedziałki, środy i piątki 6-8 wieczorem. Programy bezpłatnie. 576-3

Instytut przygotowawczy do matur rozpoczął zajęcia z grupą I-a w zakresie kursu V kl. Dalsze zapisy do tej grupy również do kompletów bardziej zaawansowanych przyjmuje inż. Russak ul. Pańska 29 w I bramie na lewo od 10-1 rano. 605-3

Kartofle posiada na składzie Warszawskie Ziemiańskie T-wo Mleczarskie, Spacerowa 29. 3

Wzajemną w dzierżawę kilka morgów gruntu z zasiewami w okolicach Pabjanic. Wiadomość w administracji „N. Kur. Łódzkiego“ Zachodnia 37. 0

Institut de Beauté de Mlle Milakowska powróciła z zagranicy. (Zawadzka 8). (uczenica profes. Archaubeau w Paryżu). Specjalne francusko-kosmetyczne masaże za pomocą lekarskich środków. Higieniczne pielęgnowanie i odmładzanie cery TWARZY Usunięcie brzośczek, węzłów migotawych, krostowatej i ospowatej cery i brodawek. Wzmocnienie porostu włosów. Usunięcie na zawsze niepotrzebnych włosów na twarzy. Wyłączenie użytych preparatów elektrycznych podług najnowszych wynalazków. Opiekarska. Przyjęta od 3-6. 610-2

Lekarz-Dentysta F. Seidengart Piotrkowska 42. Przyjmuje od 9 zrana do 6 w.

Bezpłatne szczepienie OSPY codziennie (oprócz niedziel) od 11 do 12 w ambulatorium szpitala Poznańskich Targowa 11 r10